

Starttijd: 10.00 uur

Opmerking: dit evenement wordt opgenomen

ESPON Conferentieweek over vergrijzing – case studie sessie: Nederland

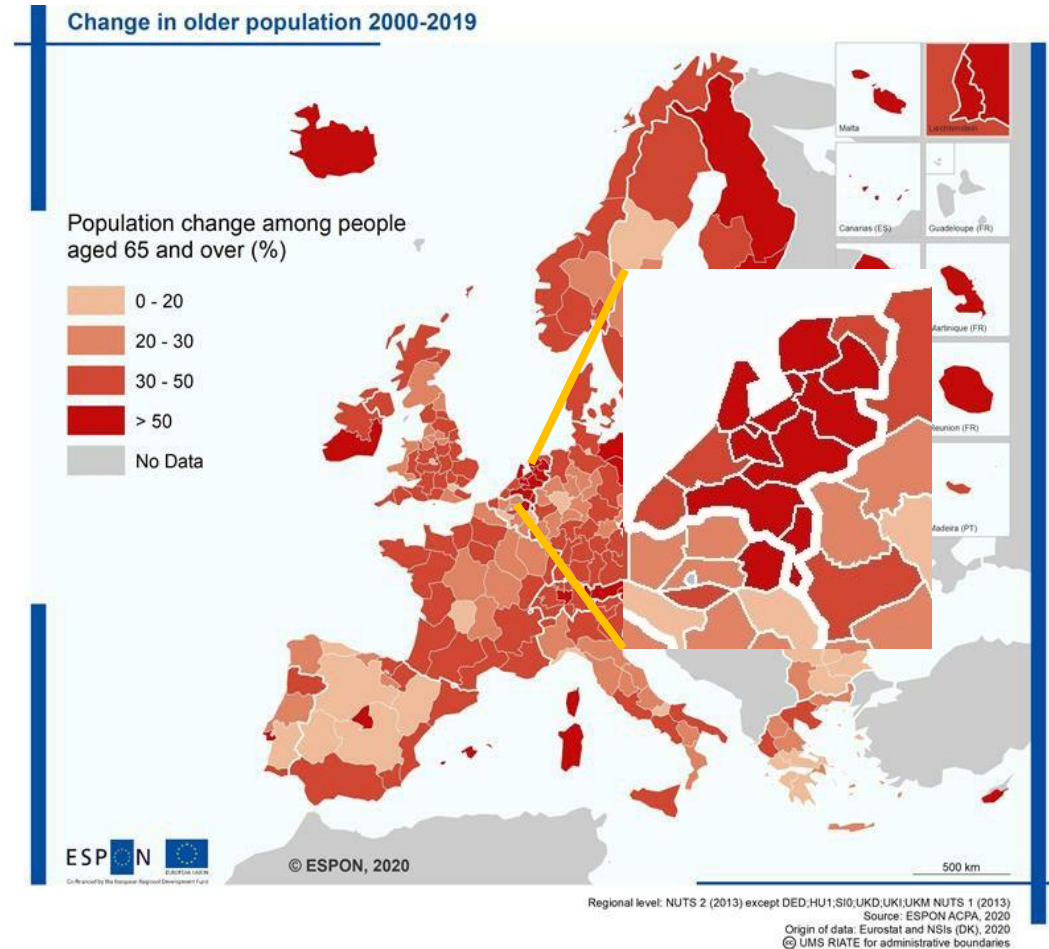
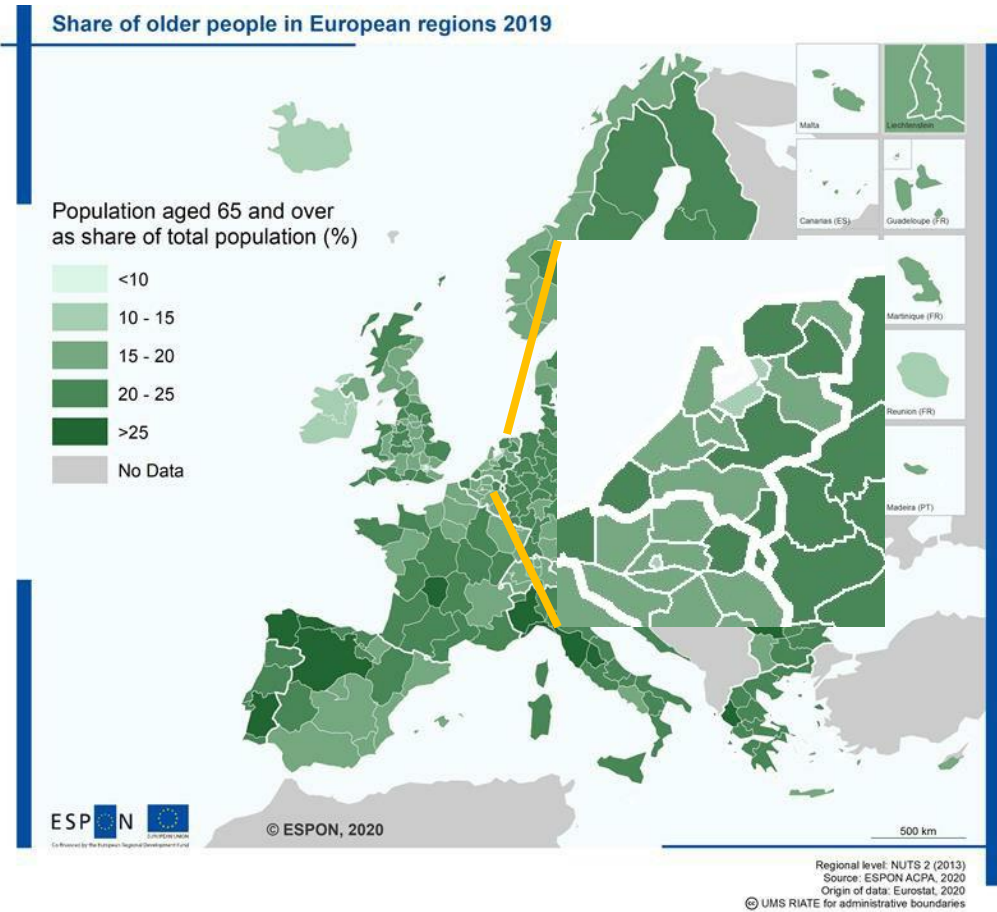
ESPON ACPA: Europese steden aanpassen aan vergrijzing

Introductie

- Piera Petruzzi, ESPON
 - *Senior Project Expert*
- Erik van Ossenbruggen, Ecorys Nederland
 - *Consultant Stedelijke en regionale ontwikkeling*

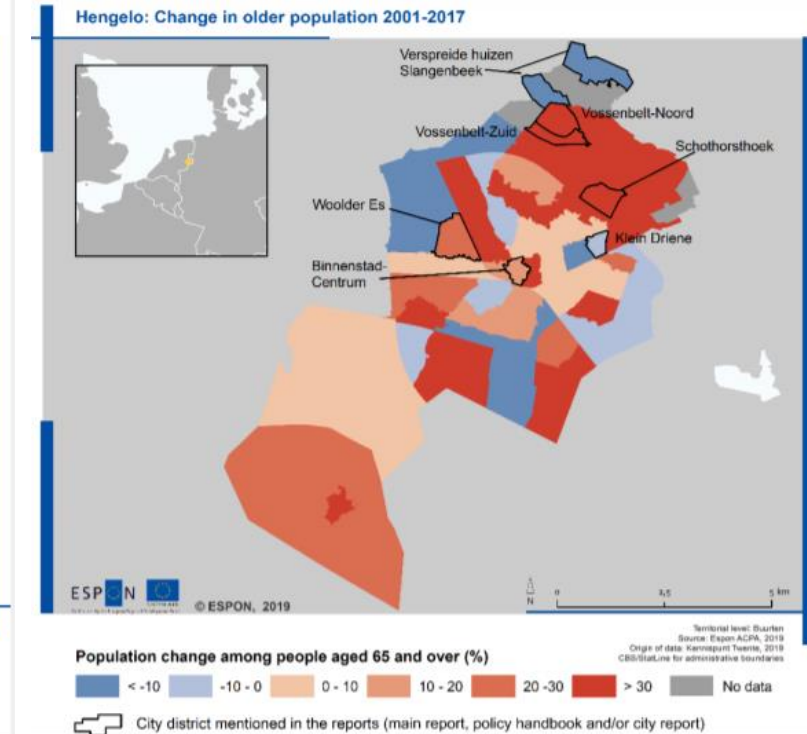
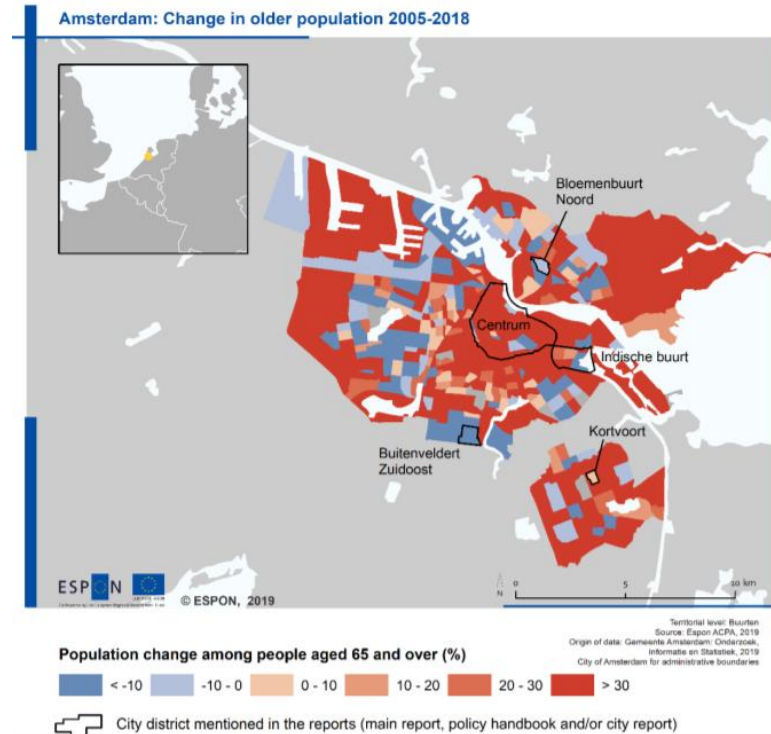
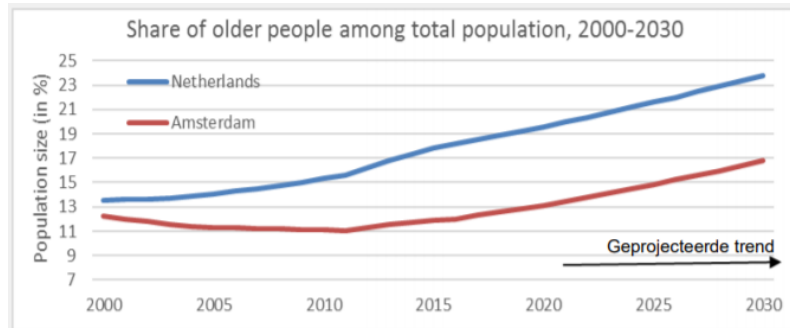
ESPON ACPA: Europese steden aanpassen aan vergrijzing

Europa vergrijst

ESPON ACPA: Europese steden aanpassen aan vergrijzing

...en steden en regio's in Nederland ook

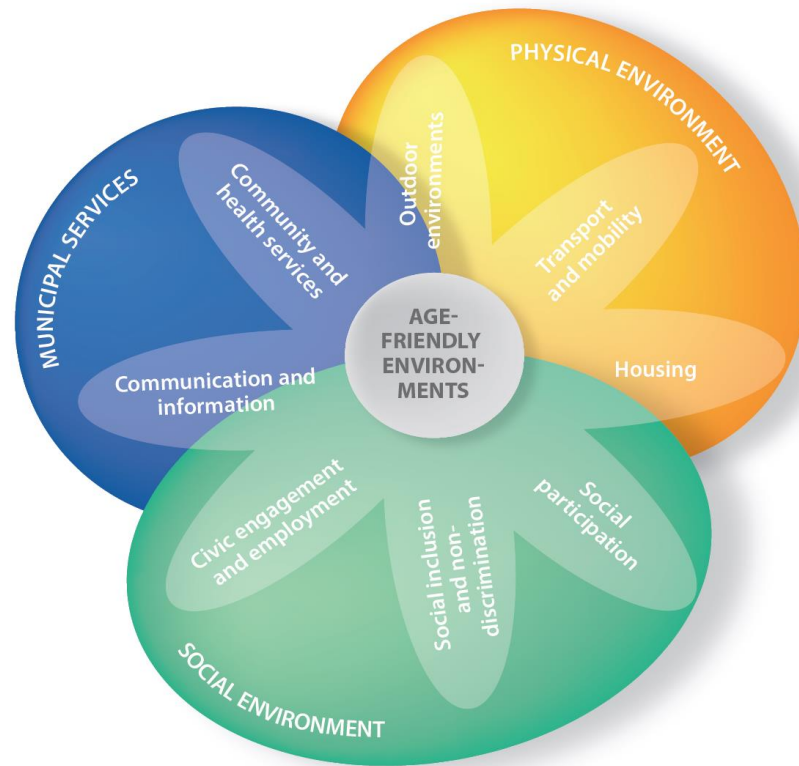
ESPON ACPA: Europese steden aanpassen aan vergrijzing

Daarom het ESPON ACPA-project

- Veel steden aan het pionieren; wel kennis beschikbaar maar gefragmenteerd
- *Hoe ervaren ouderen het leven in de stad? Hoe gebruiken ze de stad?*
- *Wat zijn de beperkingen en mogelijkheden van de stad voor ouderen?*
- *Hoe gaan de acht case studie steden om met vergrijzing en ouderenbeleid?*
- *Welke beleidsmaatregelen hebben het meeste effect? Wat zijn de succesfactoren? Welke aanbevelingen kunnen gedaan worden om een age-friendly stad te worden?*
- Case studies:
Amsterdam, Hengelo, Greater Manchester (lead), Barcelona, Göteborg, Nantes, Oslo, Zaragoza

ESPON ACPA: Europese steden aanpassen aan vergrijzing

Conceptueel raamwerk: Age-friendly city (WHO, 2007)

ESPON ACPA: Europese steden aanpassen aan vergrijzing

Algemene bevindingen/ aanbevelingen

Ambitie. Er is noodzaak voor een langetermijn strategie

Leren. Meer monitoring en evaluatie

Flexibiliteit. Houd de ontwikkelingen en behoeften in de gaten

Positiviteit. Verhoog het publieke bewustzijn en acceptatie

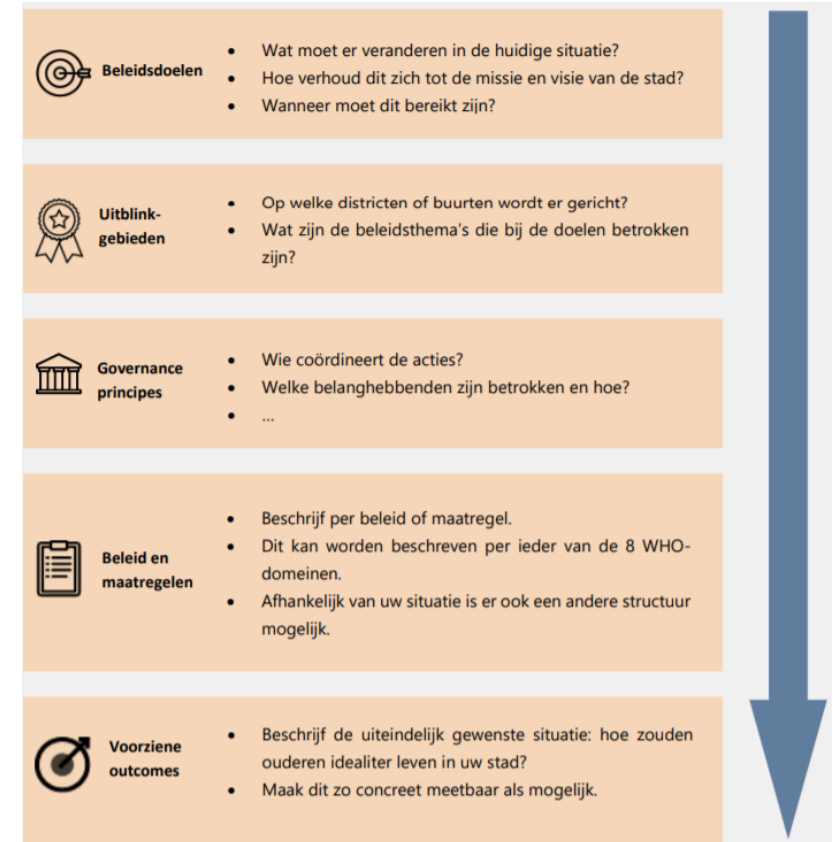

Leg contacten en verbindingen. Van lokaal tot Europees niveau

ESPON ACPA: Europese steden aanpassen aan vergrijzing

Ambitie. Er is noodzaak voor een langetermijn strategie

- Relatief weinig gemeenten in Nederland zijn dedicated bezig met vergrijzing
- Vergelijk: slechts ~ een derde van alle gemeenten heeft een woonzorgvisie
- Visie --> strategie/doelen --> maatregelen

ESPON ACPA: Europese steden aanpassen aan vergrijzing

Case studie: Amsterdam

2014: ouderenbeleid als één van de aandachtspunten in de gemeenteraad

2015: toegetreden tot het Age-friendly City Network (WHO)

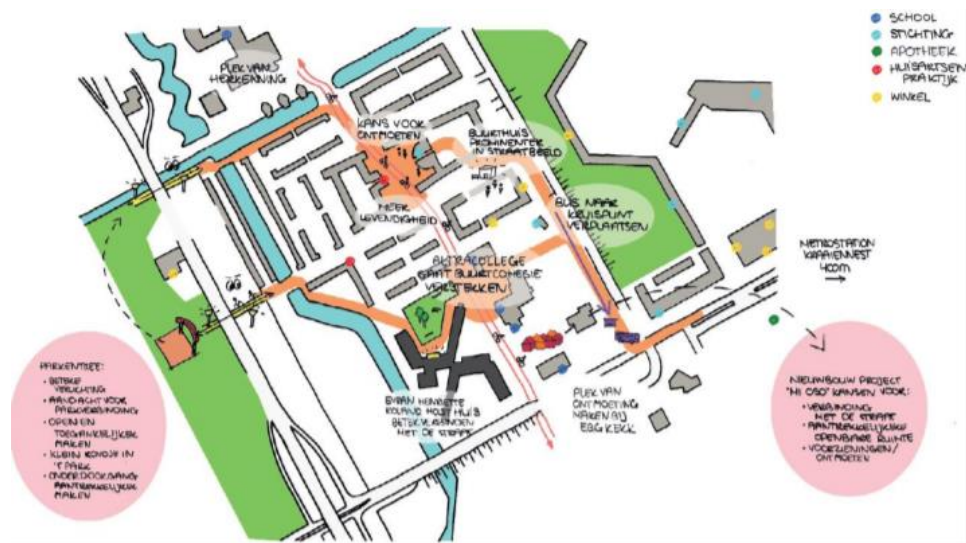
Beleidsdoelen	<ul style="list-style-type: none">• Er zijn geen duidelijk gedefinieerde beleidsdoelen gesteld. Eén overkoepelend doel kan echter worden onderscheiden:• Betrekken van ouderen in maatschappij en dagelijks leven
Uitblink-gebieden	Vier actielijnen: <ul style="list-style-type: none">• Eenzaamheid;• Dementie;• Valpreventie;• Huisvesting.
Governance-principes	<ul style="list-style-type: none">• Maken van beleid op basis van statistische data en meningen van ouderen• Betrekken van ouderen in maken van beleid• Gemeenteraad ontwikkelt algemene beleidsrichting; de stadsdistricten hebben ruimte om aanvullende eigen maatregelen te ontwikkelen.
Beleid en maatregelen	<ul style="list-style-type: none">• Buitenruimtes en gebouwen: checklists en fysieke aanpassingen• Vervoer: aanvullend vervoer (taxi) en gratis openbaar vervoer• Huisvesting: wooncoaches en subsidie voor huisaanpassingen• Sociale participatie: eenzaamheid bestrijden met netwerkbenadering• Respect en sociale inclusie: sociale bijeenkomsten• Burgerparticipatie: ouderen als (beleids-) co-onderzoekers• Communicatie en informatie: informatiescholing voor ouderen• Maatschappelijke hulp en gezondheidsdiensten: dementiezorg en lichaamsbeweging
Beoogde resultaten	<ul style="list-style-type: none">• Voldoende groene infrastructuur; straten en gebouwen zijn goed toegankelijk.• Openbaar vervoer is toegankelijk en betaalbaar. Speciaal vervoer is beschikbaar.• Voldoende passend en betaalbare huisvesting voor ouderen. Huizen kunnen worden aangepast om senioren te helpen langer onafhankelijk te wonen.• Voldoende en goed toegankelijke ontmoetingsplaatsen, evenementen en activiteiten voor ouderen zijn beschikbaar. Eenzaamheid is gedetecteerd en voorkomen.• Er is geen discriminatie van ouderen gebaseerd op hun leeftijd.• Ouderen hebben voldoende mogelijkheid om te werken (betaald of vrijwillig).• Ouderen ontvangen regelmatig informatie, geschreven en gesproken.• Er is gevarieerd aanbod van sociale steun, professionele zorg en thuiszorg.

ESPON ACPA: Europese steden aanpassen aan vergrijzing

Ter inspiratie: een aantal good practices in Amsterdam

Buitenruimtes en gebouwde omgeving

- *Levensloopbestendige routes*

- *Checklist openbare ruimte*

ESPON ACPA: Europese steden aanpassen aan vergrijzing

Ter inspiratie: een aantal good practices in Amsterdam

Sociale participatie

- UP! – een nieuwe kijk op ouder worden
 - UP! Talkshow: regelmatig geplande talkshows met “een beetje ‘talk’ en een beetje ‘show’”
 - In je Uppie: een kleinschaligere versie van de talkshows, met een meer intieme sfeer.
 - (Regionale) evenementen, meestal in de vorm van conferenties

Alet Klarenbeek

ESPON ACPA: Europese steden aanpassen aan vergrijzing

Ter inspiratie: een aantal good practices in Amsterdam

Sociale participatie

- Aanpak eenzaamheid
 - **Lerende aanpak**: ontwikkeling van kennis over bewezen interventies om eenzaamheid tegen te gaan. Uitvoering van experimenten door universiteiten en kennisinstellingen, samen met trainingen voor zorgprofessionals en maatschappelijk werkers;
 - **Amsterdams Netwerk Eenzaamheid**: bestaande uit ruim 600 belanghebbenden, zoals gemeente, zorgaanbieders, kennisinstellingen, belangenorganisaties en stichtingen.
 - **Gemeente als belanghebbende**: de gemeente wil als katalysator fungeren door het leveren van basisdiensten (zoals vergaderruimtes in alle wijken) die vliegwieleffecten kunnen genereren en door alle betrokken belanghebbenden bij elkaar te brengen en te matchen.

ESPON ACPA: Europese steden aanpassen aan vergrijzing

Ter inspiratie: een aantal good practices in Amsterdam

Sociale participatie

- Aanpak eenzaamheid

<https://www.amsterdamsnetwerkeenzaamheid.nl>

ESPON ACPA: Europese steden aanpassen aan vergrijzing

Meer weten? Zie het beleidshandboek

- 32 good practices inclusief info over:
 - Aanpak
 - Impact
 - Context en benodigdheden
- www.espon.eu/ACPA

En zie ook case studie Amsterdam

ESPON ACPA: Europese steden aanpassen aan vergrijzing

Vragen? Stuur me gerust een e-mail of bel

Erik van Ossenbruggen

Erik.vanossenbruggen@ecorys.com

06 412 59 067

Monitoring seniorvriendelijkheid Den Haag 2020

Haagse Hogeschool, Lectoraat Urban Ageing

Hulsebosch Advies

AFEdemy, Academy on age-friendly environments

Willeke van Staalduinen: willeke@afedemy.eu

Age-friendly city Den Haag

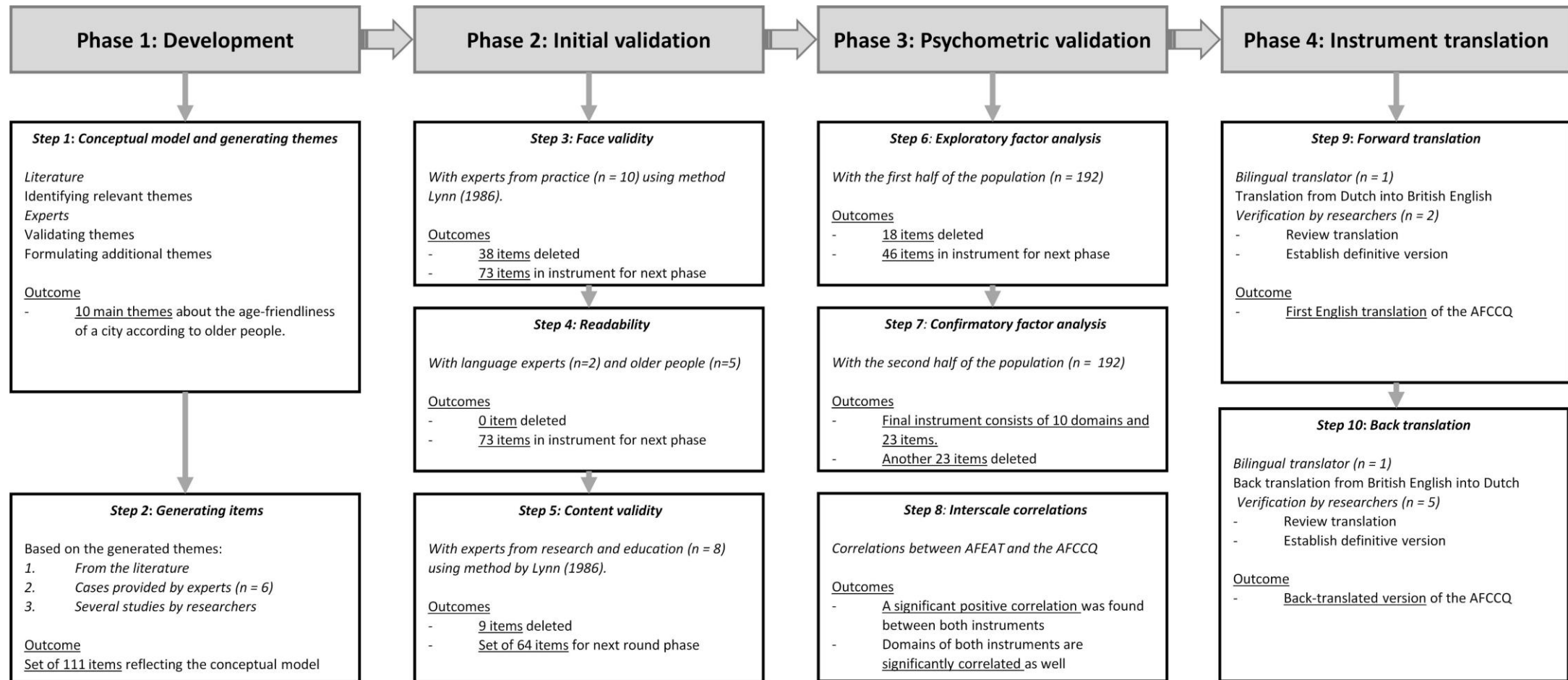
Den Haag

- Sinds 2015 als eerste Nederlandse stad lid van WHO Global Network of Age-friendly Cities and Communities
- 14,6 % inwoners van 65 jaar of ouder
- 55,7 % inwoners met migratieachtergrond (33% 65+)
- 48,4 % inwoners met laag inkomen
- WHO model staat centraal in Actieprogramma senioren
 - Meedoen en leefplezier
 - Gezond en veerkrachtig
 - Wonen in je wijk

Onderzoek methodologie Seniorvriende- lijkheid Den Haag

- Kwantitatieve vragenlijst voor herhaaldelijk gebruik ontwikkelen en toepassen
- Kwalitatieve onderbouwing in de vorm van Stadsateliers
- Desk research Haagse, nationale en internationale trends
- Gemeentelijke Ouderenmonitor 2020
- Consultatie Haagse Kennisplatform

Ontwikkeling vragenlijst

Age-Friendly Cities and Communities Questionnaire

ITEM	DOMEIN
	Huisvesting
Q1	Mijn woning is toegankelijk voor mij.
Q2	Mijn woning is toegankelijk voor mensen die mij willen bezoeken.
	Sociale participatie
Q3	In mijn buurt zijn voldoende gelegenheden om mensen te ontmoeten.
Q4	Activiteiten en evenementen worden georganiseerd op voor mij bereikbare plaatsen.
Q5	De informatie over activiteiten en evenementen vind ik voldoende en ook geschikt voor mij.
Q6	Ik vind het aanbod van evenementen en activiteiten voldoende afwisselend.
	Sociale inclusie
Q7 *	Ik krijg wel eens vervelende of negatieve opmerkingen vanwege mijn leeftijd.
Q8 *	Ik krijg wel eens te maken met discriminatie vanwege mijn leeftijd.
	Burgerschap en werkgelegenheid
Q9	Ik heb voldoende mogelijkheden om met jongere generaties om te gaan.
Q10	Ik voel mij een gewaardeerd lid van de samenleving.

AFCCQ vervolg

	Communicatie en informatie
Q11	Gedrukte en digitale informatie van de gemeente en andere maatschappelijke instanties zijn goed leesbaar qua lettertype en grootte.
Q12	Gedrukte en digitale informatie van de gemeente en andere maatschappelijke instanties zijn geschreven in begrijpelijke taal.
	Sociale en gezondheidsvoorzieningen
Q13	Het aanbod van zorg en welzijn in mijn stad is voor mij voldoende.
Q14	Als ik ziek ben, krijg ik de zorg en hulp die ik nodig heb.
Q15	Indien nodig, kan ik zorg en welzijn telefonisch en fysiek gemakkelijk bereiken.
Q16	Ik heb voldoende informatie over zorg en welzijn in mijn buurt.
Q17	Zorg en welzijn werkers in mijn buurt zijn voldoende respectvol.
	Buitenruimte en gebouwen
Q18	Mijn buurt is voldoende toegankelijk voor rollator of rolstoel.
Q19	De winkels in mijn buurt zijn voldoende toegankelijk met rollator of rolstoel.
	Transport
Q20	Ik kan gemakkelijk instappen in de bus of tram in mijn buurt.
Q21	De bus- en tramhaltes in mijn buurt zijn gemakkelijk te bereiken en te gebruiken.
	Financiën
Q22	Mijn inkomen is voldoende om zonder problemen in mijn basisbehoeften te voorzien.
Q23	Ik kan goed rondkomen met mijn inkomen.

- Scoretabel AFCCQ

	-----	---	--	-	+	++	+++	++++
AFCCQ Totaal score	≤-35.1	-23.1--35.0	-11.5--23.0	-11.4-0.0	0.1-11.4	11.5-23.0	23.1-35.0	≥35.1
Huisvesting	≤-3.1	-2.1--3.0	-1.1--2.0	-1.0-0.0	0.1-1.0	1.1-2.0	2.1-3.0	≥3.1
Sociale participatie	≤-6.1	-4.1--6.0	-2.1--4.0	-2.0-0.0	0.1-2.0	2.1-4.0	4.1-6.0	≥6.1
Sociale inclusie*	≤-3.1	-2.1--3.0	-1.1--2.0	-1.0-0.0	0.1-1.0	1.1-2.0	2.1-3.0	≥3.1
Burgerschap en werkgelegenheid	≤-3.1	-2.1--3.0	-1.1--2.0	-1.0-0.0	0.1-1.0	1.1-2.0	2.1-3.0	≥3.1
Communicatie en informatie	≤-3.1	-2.1--3.0	-1.1--2.0	-1.0-0.0	0.1-1.0	1.1-2.0	2.1-3.0	≥3.1
Sociale en gezondheids- voorzieningen	≤-7.6	-5.1--7.5	-2.6--5.0	-2.5-0.0	0.1-2.5	2.6-5.0	5.1-7.5	≥7.6
Buitenruimte en gebouwen	≤-3.1	-2.1--3.0	-1.1--2.0	-1.0-0.0	0.1-1.0	1.1-2.0	2.1-3.0	≥3.1
Transport	≤-3.1	-2.1--3.0	-1.1--2.0	-1.0-0.0	0.1-1.0	1.1-2.0	2.1-3.0	≥3.1
Financiën	≤-3.1	-2.1--3.0	-1.1--2.0	-1.0-0.0	0.1-1.0	1.1-2.0	2.1-3.0	≥3.1

Resultaten

- Op 29 januari 2021 officiële overhandiging aan het gemeentebestuur van Den Haag door Joost van Hoof

Dank voor uw aandacht!

- Willeke van Staalduinen: willeke@afedemy.eu
- De volledige Engelstalige tekst ontwikkeling vragenlijst en bijlage kunnen worden gedownload via: <https://www.mdpi.com/1660-4601/17/18/6867/pdf>
- Nederlandstalig: <https://gerontijdschrift.nl/>
- [Nederlandstalige AFCCQ \(pdf\)](#)
- [Engelstalige AFCCQ \(pdf\)](#)